

Οι βδομάδες πριν και μετά από την επίσκεψη του Τ. Ερντογάν στην Ελλάδα που οδήγησαν στη «Συμφωνία των Αθηνών», έχουν ένα ειδικό ενδιαφέρον. Βλέπετε, όταν το ελληνικό κράτος ετοιμάζεται να κάτσει στο τραπέζι με το τουρκικό και να συζητήσουν τις μεταξύ τους διαφωνίες, πάντοτε πρέπει να ανοίγει όλες τις σελίδες της ατζέντας του, να φτάνει από την πρώτη ως την τελευταία. Όλοι οι ειδικοί, οι караβανάδες και οι διπλωμάτες πρέπει να τοποθετούνται, οι μαξιμαλιστές με τους ρεαλιστές να συμφωνούν ότι διαφωνούν, αλλά όλοι μα όλοι στο τέλος να βάζουν πάνω απ' όλα το εθνικό συμφέρον και τα λοιπά και τα λοιπά. Κάπως έτσι καταλαβαίνουμε λοιπόν τη συζήτηση που άνοιξε ανάμεσα στον «ρεαλιστή» Άγγελο Συρίγο –καθηγητή διεθνούς δικαίου, βουλευτή της ΝΔ και πράκτορα- και τον «μαξιμαλιστή» Μανώλη Κοττάκη– νεοσυντηρητικό, αρχισυντάκτη της Εστίας και εξ'απόρρητον σύμβουλο του Κώστα Καραμανλή– με θέμα τη *Συνθήκη της Λωζάννης*. Καταλαβαίνουμε επίσης πως όταν οι δύο αυτοί κύριοι συνομιλούν δεν διατυπώνουν προσωπικές απόψεις, μιλούν εξ'ονόματος διαφορετικών μηχανισμών του ελληνικού ιμπεριαλισμού. Δεν είναι άνθρωποι, είναι κρατικά στόματα.

Πριν δούμε τι σκατά λένε οι δύο έγκριτοι και προσπαθήσουμε να βγάλουμε άκρη με την ιδιότροπη γλώσσα τους-ειδικά του κυρίου Κοττάκη που εξασκεί την καθαρεύουσα- θα γυρίσουμε λιγάκι πίσω στον χρόνο. Η ιστορία, έστω και η πρόσφατη, είναι ο καλύτερος τρόπος να απομαγεύει κανείς/καμία την μυστήρια γλώσσα των διεθνολόγων και να εντάσσει τη συγκυρία στις μακρές γραμμές της εξωτερικής πολιτικής του ελληνικού κράτους.

Ο Συρίγος και ο Κοττάκης δεν είναι πρώτοι που συζητούν τα τελευταία χρόνια περί της Λωζάννης. Η πιο αξιομνημόνευτη, ανάλογη περίπτωση είναι

Αν δεν σας αρέσει η συνθήκη της Λωζάννης, ίσως να προτιμάτε αυτή των Σεβρών

αυτή του Πάνου Καμμένου, ο οποίος από τη δημοκρατική Κόνιτσα (02.12.2016), ως Υπουργός Άμυνας, είχε επιχειρήσει να απαντήσει στον αναθεωρητή των διεθνών συσχετισμών δύναμης Τ. Ερντογάν και στον πρωθυπουργό της Αλβανίας Ε. Ράμα με τον παρακάτω τρόπο:

«Αν ο κ. Ερντογάν θέλει να καταργήσει τη συνθήκη της Λωζάννης, θα επιστρέψουμε στη συνθήκη των Σεβρών. Από εκεί και πέρα, θα πρέπει να κατανοήσουμε όλοι ότι οι συνεχείς απώλειες που έχουν οι τουρκικές ένοπλες δυνάμεις, η πλήρης αποδυνάμωσή τους μετά το πραξικόπημα, οι συνεχείς ήττες που υπάρχουν στη Συρία, τους έχουν οδηγήσει σε ηλίθιες δηλώσεις, [...]αυτοί αφορά, όχι μόνο την Τουρκία, αλλά και την Αλβανία».

Ο Καμμένος τότε είχε δηλώσει με εξαιρετικά σαφή τρόπο τις φιλοδοξίες του ελληνικού ιμπεριαλισμού. Αν η *Συνθήκη της Λωζάννης* (24.07.1923) εκφράζει τις γεωπολιτικές ισορροπίες της περιοχής μετά την ήττα του ελληνικού στρατού στην Τουρκική ενδοχώρα και τον συνωστισμό στην αποβάθρα της Σμύρνης, η *Συνθήκη των Σεβρών* (28.07.1920) εκφράζει τις γεωπολιτικές ισορροπίες την στιγμή της οριστικής διάλυσης της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Στην πρώτη, το ελληνικό κράτος ήταν αναγκασμένο να εγκαταλείψει τις αξιώσεις του στα Τουρκικά παράλια και την Ανατολική Θράκη, ενώ στη δεύτερη βρισκόταν καβάλα στο άλογο, έχοντας αποκτήσει κυριαρχικά δικαιώματα και στις δύο πλευρές του Αιγαίου. Ο Καμμένος



λοιπόν έλεγε πως υπάρχει μόνο ένας τρόπος να αμφισβητήσει κανείς τη *Συνθήκη της Λωζάννης* κι αυτός είναι κοιτώντας προς τη *Συνθήκη των Σεβρών*. Ήταν έτοιμος να ξεκινήσει μια νέα μικρασιατική εκστρατεία; Να μετατρέψει την Τουρκική ενδοχώρα σε αποικία, όπως πρότεινε τότε ο Ι. Μεταξάς; Το πνεύμα ήταν πρόθυμο, όμως η σαρξ...

Ας δούμε όμως τι έχουν να πουν τώρα, επτά χρόνια μετά, οι ειδικοί. Πως και γιατί το ελληνικό κράτος πρέπει να αναθεωρήσει τη *Συνθήκη της Λωζάννης*;

Συρίγος vs Κοττάκης

Προς τι τέτοιο μίσος και αλληλοσπαραγμός λοιπόν; Στις 03.01.2024 ο Άγγελος Συρίγος μιλώντας στην ΕΡΤ, υποστήριξε τα παρακάτω, ερμηνεύοντας δικές του δηλώσεις από τις 02.01.2024:

«Είπα ότι είναι παρωχημένη, διότι το μόνο που μας ενδιαφέρει από τη Συνθήκη της Λωζάννης στο σήμερα, όπως έχω πει από την πρώτη στιγμή, είναι οι διατάξεις περιορισμού συνόρων. Το θέμα των παρωχημένων διατάξεων είναι κάτι το οποίο είναι αυτονόητο. [...] Η διάταξη για την αποστρατιωτικοποίηση θεωρώ ότι είναι παρωχημένη και για αυτό δεν τη συζητάμε και την έχουμε εξαιρέσει, και αυτό είναι η επίσημη ελληνική θέση από το 1995. Αντιθέτως, η Τουρκία λέει ότι η Συνθήκη της Λωζάννης σε αυτό το θέμα δεν είναι παρωχημένη και επικαλείται τις διατάξεις της για αποστρατιωτικοποίηση».¹

Την ίδια μέρα, στις 03.01.2024, ο Μανώλης Κοττάκης έσπευσε να απαντήσει στην παραπάνω

δήλωση του Συρίγου, σε ενημερωτική εκπομπή στο ψηφιακό κανάλι της Ναυτεμπορικής, λέγοντας:

«Τρίβω τα μάτια μου, δεν τον αναγνωρίζω ... Το συμπέρασμα που μου δημιουργεί ο κ.Συρίγος είναι ότι θεωρεί τη Λωζάννη νεκρή, όχι παρωχημένη».

Ο Κοττάκης δεν έχει κανένα λόγο να αμφισβητεί τον πατριωτισμό του Συρίγου, άλλωστε όπως λέει ο ίδιος στην ίδια συνέντευξη, ο Συρίγος έχει κάνει εξαιρετική δουλειά στη Θράκη με την έκδοση του Πομακικού λεξικού κοκ. Η διαφωνία τους προκύπτει γιατί κοιτάζουν τη *Συνθήκη της Λωζάννης* και βλέπουν διαφορετικά πράγματα. Ο Κοττάκης στη *Συνθήκη της Λωζάννης* βλέπει τις διατάξεις περί της ρύθμισης του θρησκευτικού χαρακτήρα των μειονοτήτων. Πιο συγκεκριμένα βλέπει τον ορισμό της Τουρκικής μειονότητας της Θράκης ως μουσουλμανικής. Αυτής της μειονότητας δηλαδή, που το ελληνικό παρακράτος έχει εκφοβίσει και περιθωριοποιήσει όσο καμία άλλη και το επίσημο ελληνικό κράτος παρακάμπτοντας κάθε διεθνή σύμβαση, της έχει απαγορεύσει να εκφράζεται ως Τουρκική και να συστήσει τις συναφείς ενώσεις.

Αντίθετα ο Συρίγος βλέπει κάτι άλλο. Εστιάζει στο άρθρο 13 της συνθήκης το οποίο προβλέπει τα παρακάτω:

γ1. Για τη διασφάλιση της διατήρησης της ειρήνης, η Ελληνική Κυβέρνηση αναλαμβάνει να τηρήσει τους ακόλουθους περιορισμούς στα νησιά Λέσβο, Χίο, Σάμο και Ικαρία:

(1) Στα εν λόγω νησιά δεν θα εγκατασταθεί ναυτική βάση και καμία οχύρωση.

(2) Τα ελληνικά στρατιωτικά αεροσκάφη θα απαγορεύονται να πετούν πάνω από το έδαφος των ακτών της Ανατολίας. Αντίστοιχα, η Τουρκική Κυβέρνηση θα απαγορεύσει στα στρατιωτικά της αεροσκάφη να πετούν πάνω από τα εν λόγω νησιά.

(3) Οι ελληνικές στρατιωτικές δυνάμεις στα εν λόγω νησιά θα περιοριστούν στο κανονικό σώμα που θα κληθεί για στρατιωτική θητεία, το οποίο μπορεί να εκπαιδευτεί επιτόπου, καθώς και σε μια δύναμη χωροφυλακής και αστυνομίας ανάλογα με τη δύναμη της χωροφυλακής και αστυνομίας που υπάρχει σε όλη την ελληνική επικράτεια.

Και είναι ξεκάθαρος: Από το 1995 και μετά το ελληνικό κράτος έχει αυτοεξαιρεθεί από τις παραπάνω δεσμεύσεις του, που προκύπτουν από το άρθρο 13 της Λωζάννης. Και για να είμαστε ειλικρινείς το έχει κάνει με πολλούς και διαφορετικούς τρόπους. Ο πιο ευφάνταστος απ' όλους είναι εγκατάσταση

στρατοπέδων συγκέντρωσης μεταναστών στα νησιά υπό την εποπτεία του ελληνικού στρατού, του φρόντεξ, του λιμενικού και της αστυνομίας. Που αυξάνει σε πολύ μεγάλο βαθμό την παρουσία ελλήνων караβανάδων και μπάτσων στα νησιά. Το ελληνικό κράτος όπως κρατάει τους Τούρκους της Θράκης αόρατους, έτσι κρατάει και τα νησιά του Αιγαίου στρατιωτικοποιημένα. Ο Συρίγος και ο Κοττάκης συμφωνούν και στα δύο, γιατί τσακώνονται όμως;

Στις Ύδρας την ολόμαυρη ράχη

Στο τεύχος που κρατάτε στα χέρια σας θα βρείτε να διαβάσετε κάποια πράγματα για την αποστολή της φρεγάτας Ύδρα ή της φρεγάτας Ψαρά² στον «ζωτικό χώρο» του ελληνικού κράτους την Ερυθρά Θάλασσα. Το εξαιρετικά ενδιαφέρον με αυτή την απόφαση του Ελληνικού Υπ. Εξ είναι πως δεν προσέκρουσε στα αντι-ιμπεριαλιστικά αισθήματα της εργατικής τάξης στην Ελλάδα, αλλά στη δυσφορία του πληρώματος της φρεγάτας. Με άλλα λόγια, οι ίδιοι караβανάδες που διαρρέουν από εδώ κι από εκεί πως τα νησιά αποστρατιωτικοποιούνται για χάρη της Ουκρανίας, αρνούνται να πάνε στην Ερυθρά Θάλασσα. Και φυσικά ζητάνε περισσότερα λεφτά, περισσότερες εγγυήσεις, καλύτερα οπτικά συστήματα – όχι δηλαδή την ισραηλινή προέλευσης anti-drone προστασία που φοράει η φρεγάτα – και φυσικά καλύτερη ελληνική πολεμική βιομηχανία. Αναρωτιόμαστε λοιπόν ποιος είναι ο χειρότερος; Αυτός που μπαίνει με τα μπούνια στον χορό του πολέμου ή αυτός που διαπραγματεύεται την ένταξη του για να μπει στον πόλεμο ακόμα ισχυρότερος;

Αυτή η μικρή διένεξη πρέπει να γίνει εργαλείο για την ερμηνεία των διενέξεων μέσα στο εθνικό στρατόπεδο. Το πολεμικό ναυτικό και οι караβανάδες, ο Συρίγος και ο Κοττάκης, διαφωνούν μόνο και μόνο γιατί έχουν καταλάβει πως τα πάντα χορεύουν γύρω από τον πόλεμο. Οπότε με τον ίδιο τρόπο που οι έλληνες караβανάδες πλακώνονται με το Υπ. Αμ μόνο και μόνο γιατί ονειρεύονται περισσότερα φράγκα και περισσότερα όπλα – και περισσότερα δικής τους παραγωγής όπλα – συμφωνώντας για τα δίκια του ελληνικού ιμπεριαλισμού, με τον ίδιο τρόπο οι δύο ειδικοί επί των εθνικών σφάζονται για τη *Συνθήκη της Λωζάννης* γιατί βρίσκονται αγκαλισμένοι πάνω στη *Συνθήκη των Σεβρών*. Όπως ακριβώς είχε μαρτυρήσει το 2016, ο λαλίστατος Υπ. Αμ της αριστερής μας κυβέρνησης.

Ίσως αυτός ο ισχυρισμός σας φαίνεται υπερβολικός. Στην πραγματικότητα όμως το ελληνικό κράτος ποτέ του δεν μπόρεσε να ανεχτεί τη *Συνθήκη της Λωζάννης*. Ποτέ δεν αποδέχτηκε

την δυνατότητα του Τουρκικού – και του Ιταλικού – κράτους να έχει επιρροή στο αρχιπέλαγος του Αιγαίου και την ανατολική Μεσόγειο. Ποτέ δεν δέχτηκε τον έλεγχο του Τουρκικού κράτους στα στενά του Βοσπόρου και την ύπαρξη Τούρκων και Μουσουλμάνων στην επικράτεια του. Με άλλα λόγια, ποτέ δεν δέχτηκε ότι δεν είναι εκείνο ο προνομιακός κληρονόμος του Μεγάλου Ασθενούς, ο νικητής της επίλυσης του Ανατολικού Ζητήματος.

Η Ανατολική Μεσόγειος και τα Βαλκάνια είναι ο ζωτικός χώρος του ελληνικού ιμπεριαλισμού. Πρέπει να έχουμε διαρκώς στο νου μας πως καθώς τα πολεμικά μέτωπα απλώνονται γύρω και μέσα σε αυτόν το ζωτικό χώρο, το ελληνικό κράτος θα ξεφυλλίζει δημόσια την ατζέντα του και θα τα ζητάει όλα! Θα τα ζητάει όλα μέχρι να φτάσει στη *Συνθήκη των Σεβρών*! Μια συνθήκη που δεν επικυρώθηκε ποτέ και από καμία βουλή αλλά έβρισκε τη ισχύ της στην κήνη των όπλων. Τότε ήταν τυφέκια, τώρα είναι drones, rafale και belhara. Τότε και τώρα όμως είναι ο ίδιος ελληνικός ιμπεριαλισμός και ίδια τα όνειρά του.

Χρειάζεται κάποια απόδειξη; Ορίστε μια που μάθαμε ενώ γράφαμε τις τελευταίες προτάσεις αυτού του κειμένου. Η ελληνική βάση της Λάρισας θα αποτελέσει την βάση για την Ευρωπαϊκή στρατιωτική επιχείρηση απέναντι στους Χούτις. Πόσα χιλιόμετρα λέτε ότι απέχει η Ερυθρά θάλασσα από το Σαγγάριο;

1. Καθημερινή, Συρίγος: «Δεν μίλησα ποτέ για αναθεώρηση της Συνθήκης της Λωζάννης», 03.01.2024

2. Αναφερόμαστε εδώ στις παραιτήσεις των ανδρών του Πολεμικού Ναυτικού που υπηρετούσαν στη φρεγάτα Ψαρά. Η παραίτηση τους φαίνεται πως «καλύπτεται» πολιτικά από τους αριστερούς πατριωτικούς κύκλους που ενίοτε βρίσκουν χώρο σε site όπως το militaire.gr. Καθόλου τυχαία είναι οι ίδιοι κύκλοι που διακινούν τη θεωρία για την αποστρατιωτικοποίηση των νησιών του Αιγαίου και την μειοδοσία των ελληνικών ελίτ (sic) απέναντι στην Τουρκία